

קונטרס

נֶשֶׁק סוּדִי

יגלה מהו הנשק של עם ישראל, שמחזיק
אותם במשך כל ימי הגלות מעת חרבן-
ירושלים וחרבן בית-המקדש.

פנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסיד ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם
מִתְפַּלְאִים מֵהַסּוּד שֶׁכָּל עַם יִשְׂרָאֵל מִחֲזִיקִים
מֵעֵמֶד, אִף שֶׁהֵם נִרְדְּפִים זֶה אֶלְפִים שָׁנָה, אֲבָל
אִף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם נֶשֶׁק סוּדִי,
שֶׁהוּא כַח הַתְּפִלָּה, שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יָכוֹל
לְהַתְּפִלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ
כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר הַבֵּן אֶל אָבִיו, כִּי עַם יִשְׂרָאֵל
נִקְרָאִים בָּנִים לַמָּקוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד):
"בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה" אֶלְקֵיכֶם."

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתקכה)

קוֹנְטָרַס

נֶשֶׁק סוּדִי

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּיָתֵר
שָׂאת וּבְיָתֵר עֵז בְּאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
אַמוּנָה זֶה "הַנֶּשֶׁק הַסּוּדִי" שֵׁישׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל.
מִתְפַּלְאִים בְּמָה גָדוֹל כֹּחַם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׂמִיחֻזִּיקִים
מֵעֵמֶד בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֵיהֶם וְאִינָם נִשְׁבָּרִים,
אַחֲרֵי כָּל-כֶּף הַרְבֵּה תִּלְאוֹת, יְסוּרִים וּמְרִירוֹת שֶׁעַם
יִשְׂרָאֵל סוּבְלִים, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן אִינָם נִשְׁבָּרִים, כִּי
נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקֹר, וּמִיחֻזִּיקִים מֵעֵמֶד נִצָּחִי, אַךְ
זֶה "הַנֶּשֶׁק הַסּוּדִי" שֵׁישׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל — אַמוּנָה
בְּבוֹרָא עוֹלָם. וְלָכֵן אִם נִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, נִזְכֶּה לְהַגְאֵל בְּגֵאֲלַת עוֹלָם. חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְלִקוּט הוֹשֵׁעַ רַמְזוֹ תְּשִׁיט): אֵין
הַגְּלִיּוֹת מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בְּשִׁכָּר אַמוּנָה, וְכֵן אַתָּה

מוצא, שלא נגאלו אבותינו ממצרים אלא בזכות האמונה. האמונה זה הברכה, כמו שכתוב (משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות"; כל מי שיש לו אמונה יותר חזקה, נשפעות עליו יותר ברכות וישועות. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), אשר על-ידי אמונה, אדם זוכה לאריכות אפים וסבלנות. כי בזה העולם צריכים הרבה סבלנות על כל פרט ופרט בחיים, ואי אפשר לעבור את זה העולם בלי סבלנות. כפי הצרות והיסורים והמרירות והדכאונות שעוברים על בני-אדם, אנשים מפסידים כספים, אנשים עוברים משברים בחיים, אשר זה שובר אותם, ואי אפשר לעבור ולדלג על כל זה, רק על-ידי מדת הסבלנות. וככל שאדם יותר סבלן, הוא מנצח.

אבל אמונה תלויה רק בהתקרבות לצדיקים. הצדיקים זכרו את עצמם כבר מגיל צעיר, והגיעו להזדככות הנפש כזו, שנכללים לגמרי באין סוף ברוך הוא, ואנחנו קטני ערך, חוזרים בתשובה שלמה, ועדין איננו יודעים לאן לפנות ולהיכן ללכת. ולכן עלינו מנח החוב להתקרב אל צדיקים אמתיים, אשר אומרים חכמינו הקדושים (ספה

מה:): לא חסר בכל דור ודור שלשים וששה צדיקים, שהם מורידים את האמונה לעם ישראל, ומגלים ומפרסמים לכלם את האמונה. ועל-ידי התקרבות לצדיקים, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז') זוכים לאמונה, ועל-ידי אמונה זוכים לסבלנות, שיש לאדם אריכות אפים, ואז מצליח בחיים. וזהו "הנשק הסודי" שיש לעם ישראל. ומה אנו רואים? שחכמינו הקדושים אומרים (שבת קיט:): לא חרבה ירושלים אלא בשביל שפסקו ממנה אנשי אמונה. ירושלים היא עיר הבירה, שבה היא בית-המקדש, אשר משם יצא האור לכל העולם בלוי, כמאמר ז"ל (בראשית רבה, פרשה ג'): מהיכן נבראת האורה? ממקום בית-המקדש; ששם היא אבן השתיה, שמשם השתת העולם. כל העולם נברא מהמקום הזה. והנה לצערנו הרב, מאז שנחרב בית-המקדש, גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו, ואפלו שאנו נמצאים בארצנו ובאדמתנו, באו זרים וחללוה, עד כדי כך שאומרים חכמינו הקדושים (שבת קיט:): לא חרבה ירושלים, אלא על שחללו בה שבתות.

מהו התקון שאנו צריכים לעשות? להחזיר

יוֹתֵר אֲמוּנָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל
 (שיחות-הַר"ן, סימן לג): אֲצֵל בְּנֵי-אָדָם אֲמוּנָה זֶה דְּבַר
 קָטָן, אֲבָל אֲצֵלִי הָאֲמוּנָה זֶה דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי
 הֶעֱקַר לְהַחֲדִיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֲמוּנָה פְּשוּטָה. וְלִכֵּן
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוּטָה מ.ח.): מִשְׁחַרְב
 בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ פָּסְקוּ אַנְשֵׁי אֲמִנָּה מִיִּשְׂרָאֵל; וְהָיִית
 שְׂעֵדִין לֹא זָכִינוּ שְׂיִבְנָה לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת
 בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, עַל-כֵּן עָלִינוּ לְהַשְׁתַּדֵּל לְהָיִית מֵאוֹתָם
 בְּנֵי-אָדָם הַחֲפִצִּים בְּבִנְיַן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְאִיךָ? עַל-
 יְדֵי שְׂבַע צִמּוּנוֹ נִתְחַזַּק בְּאֲמוּנָה בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ אֲשֶׁר דְּבַר גָּדוֹל וְדְבַר קָטָן
 אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלָא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל
 הָעֲלִיּוֹן; וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא ל.ח.):
 בְּשִׁמְךָ יִקְרְאוּךָ וּבְמִקּוֹמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ, אֵין אָדָם נוֹגֵעַ
 בְּמָה שְׂמוּכָן לְחַבְרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת
 חִבְרָתָהּ אֲפֹלוּ כְּמֵלֵא נִימָא; בְּנֵי-אָדָם נִשְׁפָּרִים,
 מִפְּחָדִים שְׂיִקְחוּ לָהֶם מִשְׁהוּ, אוֹ חוֹשְׁשִׁים שְׂאֲחָד
 יְכוּל לְהַרְע לָהֶם, כֹּל זֶה בָּא מִחֲמַת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה;
 כִּי מִי שְׂמַאֲמִין בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יוֹדֵעַ וְעַד,
 שְׁלֹא שִׁיךְ דְּבַר כְּזֶה. וְאִם גְּדָמָה לָךְ שְׁנוּטָלִים מִמְּךָ
 מִשְׁהוּ, עָלֶיךָ לְבָרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּלְבַקְּשׁוּ
 שְׂיַחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ, שְׂפַתְרַגִּישׁ אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ. כִּי כֹל

הַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל, זֶה
 רַק כְּדֵי לְעוֹרְרָם וּלְקַרְבָּם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנַחוֹת נג:): מַה
 זֵית אֵינוֹ מוֹצִיא שְׁמֵנוֹ אֶלָּא עַל-יְדֵי כְּתִית, אֶף
 יִשְׂרָאֵל אֵינָם חוֹזְרִים לְמוֹטָב אֶלָּא עַל-יְדֵי יְסוּרִים.
 כִּיצַד מוֹצִיאִים שְׁמֵן מִזֵּיתִים? כּוֹתְתִים אוֹתָם הֵיטֵב
 עַד שְׂיוֹצֵא שְׁמֵן. כֶּף כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם צְרוֹת
 וְיְסוּרִים, הֵם מַגִּיעִים לְמַצָּב כְּזֶה שֶׁהִגִּיעוּ מִיָּם עַד
 נַפֶּשׁ, וְרוֹאִים שְׂאִין לָהֶם לְמִי לְפָנוֹת אֶלָּא לְהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן לָמָּה לָנוּ לְחַכּוֹת שְׁנִקְבֵּל אֶת
 הַמַּכּוֹת, בַּר מִיָּנֵן, וְאִזּוֹ נִבְרַח אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא?! יוֹתֵר טוֹב שְׂכַבְרַ עֲכָשׁוּ נִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, וְנִשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְכִמוֹ-כֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 מֵאֲתָנוּ מְחַיֵּב מִצַּד הָעֲרִיבוֹת שֵׁישׁ לוֹ עִם יְהוּדֵי אַחֵר
 לְעוֹרְרוֹ לְאַמוּנָה, לְהַחֲדִיר בּוֹ אֲמוּנָה, לְחַזְקוֹ
 וּלְעוֹדְדוֹ וּלְשַׂמְחוֹ. אֲשֶׁר זֶה הַמְּצָנָה הַגְּדוּלָּה בְּיוֹתֵר.
 וְאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מַפּוֹת כד:): בָּא חֲבִקוּק
 וְהֶעֱמִידָן עַל אַחַת, שֶׁנֶּאֱמַר (חֲבִקוּק ב, ד): "וְצַדִּיק
 בְּאַמוּנָתוֹ יִחְיֶה". חֲבִקוּק הִנְבִּיא אָמַר, שֶׁהַיְסוּד
 בְּיַהֲדוּת זֶה אֲמוּנָה, כִּי אִם יֵשׁ לְאָדָם אֲמוּנָה, יֵשׁ לוֹ
 כְּבָר אֶת הַכֹּל. וְאוּמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק
 א', סִימָן יג): שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ

אֶצְלוֹ, הַמַּחֲזִין שְׁלוֹ זֶה בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ, כִּי חֲכָמֵינוּ
הִקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת ל.ג.): כָּל אָדָם שֵׁשׁ בּוֹ
דַּעַת, כְּאִלוֹ נִבְנָה בֵּית-הַמְּקֻדָּשׁ בְּיָמָיו; וּבְאִיזוֹ דַּעַת
מְדַבֵּר? "אַתָּה הִרְאֵתָ לְדַעַת כִּי הוּי"ה אֱלֹקִים אֵין
עוֹד מְלַבְדוֹ"; שְׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם
דָּבָר וְעֹשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֲלֵא הַכֹּל בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל
הָעֲלִיּוֹן; וּכְשֵׁשׁ לְאָדָם אֲמוּנָה — הוּא סִבְלָן גָּדוֹל,
וְסוּבֵל הַכֹּל, וְעוֹבֵר עַל הַכֹּל, וְאֵף אֶחָד בְּעוֹלָם אֵינוֹ
יָכוֹל לְשַׁבְּרוֹ. לְצַעֲרֵנוּ הַרְבֵּה, אָנוּ רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם
כָּל-כָּף שְׁבוּרִים, וְהוֹלְכִים בְּדַכָּאוֹן וּבְמַרְרֻוֹת,
וְנִדְמָה לָהֶם כְּאִלוֹ אֶבֶד מָנוֹס וְתַקְוָה מֵהֶם, וּכְאִלוֹ
לָהֶם כְּבָר אֵף פַּעַם לֹא יֵאִיר; כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ
לוֹ הַצָּרוֹת וְהַבְּעִיּוֹת שְׁלוֹ: זֶה רִוָק, זֶה אֵין לוֹ
שְׁלוֹם-בַּיִת, זֶה אֵין לוֹ יְלָדִים, זֶה אֵין לוֹ פְּרִנְסָה, זֶה
אֵין לוֹ בְּרִיאוֹת, וְכַדוּמָה כָּל מִינֵי מַשְׁבָּרִים וְגַלִּים
שְׁעוֹבָרִים עַל הָאָדָם, שְׁזֶה מַכְנִיסוֹ לְדַכָּאוֹן פְּנִימִי,
עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁכָל-כָּף שְׁבוּרִים וְרִצּוּצִים,
כָּל-כָּף מְמַרְמָרִים, שְׁמִבְקָשִׁים גִּפְשָׁם לָמוּת, חֵס
וְשְׁלוֹם. וּבְאַמַּת כָּל זֶה בָּא מַחֲמַת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה, כִּי
מִי שְׁזוֹכָה לְאֲמוּנָה בְּהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יוֹדֵעַ שְׁכָל
דִּקְוָה שֶׁהוּא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה,
וְחוֹשֵׁב רַק מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְקַיֵּם בְּזֶה מִצְוֹת

עֲשֵׂה שֶׁל "וּבֹ תִדְבֹק" (דְּבָרִים י, כ), וְאִין לָךְ עוֹד
 שְׂמִיחָה כְּשִׂמְחַת הַדְּבָקוֹת בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא.
 תִּתְאַרֶוּ לְעֲצָמְכֶם, בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי
 הַזֶּה, הַמָּלֵא הַסְּתָרוֹת וְהַעֲלָמוֹת, הַמָּלֵא קְלָפוֹת,
 הַמָּלֵא נְסִיווּנוֹת קָשִׁים וּמָרִים, הַמָּלֵא שְׂקוּץ, זְהוּם,
 נְאוּף וְתַעֲוִב, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן מְסִתּוֹבֵב יְהוּדִי וּמְאַמֵּין
 בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מוֹשֵׁף עֲצָמוֹ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 מְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְקַיֵּם מְצוּוֹתָיו
 יִתְבַּרֵךְ, אֵילוֹ שְׁעֵשׂוּעִים גּוֹרֵם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת? !
 וּמַמָּה בָּא, אִם-כֵּן, שְׂאָדָם כָּל-כָּף מְמַרְמֵר, כָּל-כָּף
 שָׂבוּר וּמְדַכָּא בְּדַכְּאוֹן פְּנִימִי? רַק מִחֲמַת חֲסָרוֹן
 אֶמּוּנָה. שְׂזָה מְכַנִּים בּוֹ יְאוּשׁ. וְלִכֵּן לֹא בְּחִנָּם שְׂצַעַק
 רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עח): אִין שׁוּם
 יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל; אָסוּר לְהַתִּיֵּאֵשׁ אֶפְלוֹ בַּמַּצָּבִים
 הַכִּי קָשִׁים, אֶפְלוֹ עוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם כָּל-כָּף
 הַרְבֵּה מְרִירוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים, צָרִיכִים לְהַתְחַזֵּק
 בְּאֶמּוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָבוֹא וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵךְ, וְזֶה בְּעֲצָמוֹ יְכַנִּים בּוֹ שְׂמִיחָה עֲצוּמָה.
 וּכְמֵאמָרָם ו'ל (יְלָקוּט תְּהִלִּים תרכג): בְּשָׁעָה שְׂאָדָם
 עוֹמֵד בְּתַפְלָה — יְהֵא שְׂמִיחָה, שְׁעוֹבֵד לְאֱלוֹהֵי שְׂאִין
 כְּמוֹתוֹ בְּעוֹלָם; הֵישׁ שְׂמִיחָה גְּדוּלָה מְזוּ, שְׂאָדָם,

טָפָה סְרוּחָה, שָׁעֵבַר מֵה שָׁעֵבַר, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
 מִתְעוֹרָר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵילוֹ
 שְׁעִשׂוּעִים גּוֹרֵם לְמַעְלָה?! וְלָכֵן זֶה בְּעֵצְמוֹ צָרִיךְ
 לְהִבְיֹאוֹ אֶל הַשְּׂמִיחָה הַכִּי גְדוּלָה. אָבֵל מֵאִז שֶׁחָרַב
 בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, נִעְלַמְתָּ וְנִסְתָּרְתָּ מֵעֵינַי כֹּל אֲמַתַּת
 מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלָכֵן עָלִינוּ לָבוֹא וּלְהִתְקַרֵּב אֶל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּכָל יוֹר וְדוֹר, הַמּוֹסְרִים
 נַפְשָׁם בְּשִׁבִיל עַם יִשְׂרָאֵל, הַמְּחַדִּירִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל
 אֲמוּנָה, הַצּוֹעֲקִים לְעַם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֶעֱקַר אֲמוּנָה. וְהֵם
 מְחַדִּירִים בָּנוּ שְׁנֵשֶׁתּוֹקֵק לְבַנְיָן יְרוּשָׁלַיִם, לְבַנְיָן
 בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שָׂאֵז תִּהְיֶה הַשְּׂמִיחָה בְּשִׁלְמוֹת. וְלָכֵן
 אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז), שְׂזַהוּ
 דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לָקוּם בְּכָל לַיְלָה, וּלְבַקֵּשׁ אֶת
 הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֵת חֲצוֹת עַל תְּקוּן הַמַּחֲזִין,
 שֶׁהַמַּחֲזִין שְׁלוֹ יִהְיֶה מְתַקְנִים, שְׂנֹזֶכֶה לְמַחֲזִין נְקִיִּים,
 מַחֲזִין זְכִיִּים, עַד שִׁירְגִישׁ אֶת הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְזֶה
 מֵה שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (תְּעֵנִית ל'): כָּל
 הַמְּתַאֲבֵל עַל יְרוּשָׁלַיִם, זוֹכֶה וְרוֹאֶה בְּשִׂמְחָתָהּ. מֵה
 תִּהְיֶה הַשְּׂמִיחָה בְּבַנְיָן יְרוּשָׁלַיִם? שִׁירְגִישׁוּ אֶת
 הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד שְׂמִיחָה גְדוּלָה

מִזוּ!

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצֻמְנוּ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵךְ בְּכָל יוֹם, בְּכָל שְׁעָה וְרִגַע כָּל צְרֻכֵינוּ, כִּי אֵין
 עוֹד דְּבַר חָשׁוּב אֲצֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ תְּפִלָּה.
 וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכוֹת ו.): כָּל הַקּוֹבֵעַ
 מְקוֹם לְתַפְלָתוֹ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם בְּעֶזְרוֹ. אִם אָדָם
 מְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ שֶׁהַמְּקוֹם שֶׁלוֹ זֶה תְּפִלָּה, אֱלֹהֵי
 אַבְרָהָם בְּעֶזְרוֹ, וְלָמָּה דִּיקָא אַבְרָהָם? אֵלָּא אַבְרָהָם
 אָבִינוּ הִזָּה הָרֵאשׁוֹן שֶׁגָּלָה וּפְרָסָם אֶת הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא וְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה בְּעוֹלָם. וְכַמְּאֻמָּרָם
 ז"ל (עֵין סִפְרֵי הָאֲזִינוּ שִׁיג, וְכֵן סוּטָה י.): עַד אַבְרָהָם
 אָבִינוּ הִזָּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִקְרָא אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם,
 אָבִינוּ אַבְרָהָם הַרְגִיל שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּפִי כָּל עוֹבֵר וְשָׁב, וְנִקְרָא אֱלֹהֵי הָאָרֶץ; אַבְרָהָם
 אָבִינוּ הוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה בְּעוֹלָם, שְׁפָלָם יַדְבְּרוּ
 מִתְּקֵדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֻכְמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה יד): אָמַר לִי הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא: אַבְרָהָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּ שָׁמַי בְּעוֹלָם,
 חַיִּיךָ שְׁאֲנִי מְקַנָּה אוֹתְךָ בְּעֵלְיוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים; וְאֵת
 הַכֶּחַס הַזֶּה הִחֲדִיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל, עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת,
 שְׁפָל יְהוּדֵי יֵשׁ לוֹ כַּח לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה בְּעוֹלָם,
 לְהַחֲזִיר אֶת כָּל יְהוּדֵי בְּתִשׁוּבָה, וְשָׁפֵל אֶחָד וְאֶחָד
 יִרְגִישׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי כָּל יְהוּדֵי הוּא

חֶלֶק אֱלוֹק מִמַּעַל, וַיֵּשׁ לוֹ הַכַּח לְשֹׁמֵחַ וּלְעוֹדֵד
וּלְחֹזֵק אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל; כָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ כַּח
לְהַחֲזִיר אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲלָא שְׂאִינוּ יוֹדְעֵי
מִהַכַּח שְׁלוֹ. וְלָכֵן לֹא רַק שְׂאִינָנוּ מְחֻזְקֵי אֶת אַחֲרֵים,
אֲלָא גַם אִינוּ מְחֻזְקֵי אֶת עַצְמוֹ, עַד שְׁנוּפֵל בְּדַכְּאוֹן
וּבִיאוּשׁ, וְחוֹשֵׁב: אָבֵד מְנוּס וְתִקְוָה מִמְּנִי, וּכְאֵלוֹ
כָּבֵר לֹא צְרִיכִים אוֹתִי. שְׂזוֹ הַטָּעוֹת הַחֲמוּרָה
בְּיוֹתֵר; כִּי הֵיאוּשׁ וְהַדְּכָאוֹן יְכוּלִים לְהִבְיֵא אֶת
הָאָדָם לְדַבְרֵים הַכִּי גְרוּעִים, עַד הַתְּאֲבָדוֹת, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן. וְלָכֵן גְּלָה רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
קו): כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל בְּקִטְנוּת הַמַּחֲזִין, מֵהִי הָעֲצָה?
כְּשֶׁאָדָם מִתְיָאֵשׁ מִחַיּוֹ, מֵהַיַּעֲשֶׂה? שְׂיֵצֵא וְיַחֲזֵק
אֶת אַחֲרֵים, יְדַבֵּר עִם אַחֲרֵים דְּבוּרֵי אַמוּנָה, כִּי כָּל
יְהוּדֵי מְלֵא דְּבוּרֵי אַמוּנָה, מְלֵא דְּבוּרֵי הַתְּחֻזָּקוֹת
וְשִׂמְחָה, אֲלָא זֶה מִנָּח אֲצֵלוֹ, וְלָכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפד), שְׂיֵשׁ אוֹר יָשָׁר וְאוֹר
חוֹזֵר, וּבְזֶה שְׂאָדָם מְדַבֵּר עִם הַזּוּלָּת, זֶה נִקְרָא אוֹר
יָשָׁר — אֲנִי מוֹצִיא אֶת הָאוֹר מִמְּנִי אֵלֶיךָ, וְתִכְרַךְ
כְּשֶׁדִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ, גְּלִיתִי לְךָ אֶת הָאוֹר אֵינִן סוֹף בְּרוּךְ
הוּא נַעֲשֶׂה אוֹר חוֹזֵר, אוֹתָם הַדְּבוּרִים שֶׁהוֹצֵאתִי
מִפִּי לוֹמֵר לְךָ, קוֹפְצִים בְּחֻזְרָה אֵלַי, שְׂגַם אֲנִי
מִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה וּבְאַמוּנָה וּבְשִׂמְחָה. וְלָכֵן

אומרים חכמינו הקדושים (ספ"ה מט:): כל הלומד תורה ומלמדה, זה נקרא תורת חסד, כי אין עוד חסד גדול יותר מזה, שאדם לומד תורה בצורה כזו, שיש לו ללמד את אחר-כך לאחרים, ואחר-כך חוזר אליו. וזהו שאומרים חכמינו הקדושים (תענית ז.): ומתלמידי יותר מכלם.

לזאת, בני ובנותי היקרים! צריכים להתחזק ביותר שאת ועז באמונה פשוטה בו יתברך, שזה "נשק סודי" של עם ישראל. ועקר האמונה זה תפלה, כי בזה שאדם מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, זה בונה לו את האמונה. כי אי אפשר לדבר אליו יתברך ולהתפלל לפניו, אלא אם יש לו אמונה, ולכן ככל שאדם ידבר יותר אליו יתברך, יותר נבנית אצלו האמונה. כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב); ובאמת אם היה לאדם אמונה ברוחה ומזככת, שמלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך שוקד על שפתיו, תמיד היה מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולא היה הולך ומספר בעיותיו לבני-אדם, שבקשי יכולים לעזור לעצמם, ואיך יוכלו לעזור לה? ! בני-אדם ישברו אותה, כמו שאומר רוד המלך (תהלים קמו, ג): "אל

תְּבַטְחוּ בַּנְדִיבִים בְּכֵן אָדָם שְׂאִין לוֹ תְּשׁוּעָה; אָדָם
 זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲזֹר לַעֲצֹמוֹ, וְאִיךָ יַעֲזֹר לָךְ? ! וְלָכֵן
 אָדָם צָרִיךְ לָבוֹא אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִהְיוֹת
 בְּעֲצֹמוֹ שְׂמֵלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִין שׁוּם מְצִיאֹת
 בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְכָל מָה שְׂאָנוּ רוּאִים וְשׁוֹמְעִים
 וּמְרַגְּשִׁים, הַכֹּל לְכָל זֶה אֵלֶקוֹת גָּמוּר, כִּי אִין
 בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר זֶה
 לָבוֹשׁ לְגַבֵּי הָאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ
 לְבִטּוּל כְּזֶה, שְׂלֵא יִרְצֶה שׁוּם דְּבָר רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא. וְזֶהוּ שְׂאוּמָרִים תְּכַמִּינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (סְנֵהֲדִין כ.ב.): הַמְתַּפְּלֵל צָרִיךְ שִׁירָאָה עֲצֹמוֹ כְּאֵלוֹ
 שְׂכִינָה כְּנֶגְדּוֹ, שְׂנַאָמַר (תְּהֵלִים טז, ח): שְׁוִיתִי הַיָּיִ"ה
 לְנֶגְדֵי תְּמִיד". וְאֲדַרְבֶּה, מִי שְׂמַרְגִּישׁ שֶׁהוּא יוֹתֵר
 רְחוּק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִי שְׂחָשׁ יוֹתֵר שְׂפֵל
 וְנִמְדָּ, הַתְּפִלָּה שְׁלוֹ יוֹתֵר מְקַבֵּלֶת. וְכַמְּאָמְרָם ז"ל
 (סְנֵהֲדִין מג:): מִי שְׂדַעְתּוֹ שְׂפִלָּה, אִין תְּפִלָּתוֹ
 נִמְאָסֶת, שְׂנַאָמַר (תְּהֵלִים נא, יט): "לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה
 אֵלֶקִים לֹא תִבְזֶה". וְאוּמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק ב', סִימָן כה): הַהִתְבּוֹדָדוֹת הֵיא מַעֲלָה עֲלִיוֹנָה
 מִהַכֹּל; דִּהְיִנוּ שְׂאָדָם יִרְגִיל עֲצֹמוֹ לִילָךְ לְמָקוֹם פְּנוּי
 שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, אוֹ בְּשֻׁדָּה אוֹ בְּיַעַר, וַיִּסְפָּר
 לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו. וְהַתְּפִלָּה הֵיא

"נַשֶּׁק סוּדִי" שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים קמט): פִּיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 חֲרָבִים; הִפָּה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל זֶה כְּלֵי הַנַּשֶּׁק שֶׁלָּהֶם.
 וְהִנֵּה בְּמַלְחָמַת עֲמָלֵק נֶאֱמַר (שְׁמוֹת יז, יג): "וַיַּחֲלֹשׁ
 יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמָלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חֲרָב"; הִינּוּ הִפָּה
 שְׁלוֹ נַעֲשֶׂה חֲרָב. וְאוֹמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁזוֹ תְּהִיָּה חֲרָבוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ —
 תְּפִלָּה; שִׁיחֲדִיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָעֲנָיִן שֶׁל תְּפִלָּה,
 וּבְרַגַע שֵׁשׁ לְאָדָם אֶת חֲרָב הַתְּפִלָּה, זֶה "נַשֶּׁק
 סוּדִי" שֶׁמַּחֲזִיק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל. כִּי מֵה שְׁלֹא יַעֲבֹר
 עַל הָאָדָם, יָבֹא וַיִּתְּפֹלֵל לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא;
 כְּשֶׁהוּא שָׁבוֹר וּמְרַגֵּשׁ עֲצֻמוֹ הַכִּי אֲמָלֵל, יָבֹא
 לְפָנָיו יְתִבְרַךְ וַיִּבְקֶשׁ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, תֵּן לִי
 שְׂמֻחָה, זַכָּנִי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, זַכָּנִי לְשִׂמְחַת אֶת
 נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל", אֲשֶׁר אֵין עוֹד מִצְוָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה
 מִהַשְׂמֻחָה בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד): מִצְוָה גְּדוּלָּה לְהִיּוֹת
 בְּשִׂמְחָה תָּמִיד; כִּי הַשְׂמֻחָה הִיא הַגְּאֻלָּה, וְצָרִיכִים
 לְהַכְרִיחַ עֲצֻמוֹ לָבוֹא אֶל שְׂמֻחָה, כִּי טַבַּע הָאָדָם,
 שְׂמוֹשֵׁף עֲצֻמוֹ לְעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת, וְכַמוּבָא בְּדַבְּרֵי
 רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפט),
 שֶׁהַעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת זֶה נְשִׁיכַת הַנְּחָשׁ. כִּי הַנְּחָשׁ

הַקְדָּמוֹנֵי הַחֲטִיָּא אֶת אָדָם וְחָוָה עַל-יְדֵי שְׁהַחֲדִיר
בָּהֶם עֲצָבוֹת, אֲשֶׁר נֹבְעֵת מִכְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת;
כִּי מִי שֶׁמֵּאֲמִין שְׂאִין לוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, הוּא תָּמִיד שְׂמֵחַ, וְאִינוּ צָרִיךְ אֵף אֶחָד,
רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמְשִׁיחַ תָּמִיד בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ,
וּמִבְּקֵשׁ מִמֶּנּוּ כָּל צְרָכָיו, וּמְחַזֵּק אַחֲרֵים. וְלִכֵּן
תְּפִלָּה תְלוּיָהּ בְּשִׂמְחָה. כְּמֵאמָרָם ו'ל (בְּרָכוֹת ל.א.):
אֵין עוֹמְדִים לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה שֶׁל
מִצְוָה; אָדָם צָרִיךְ לְשִׂמְחָה עִם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה
שְׁעוֹשֶׂה, וְזֶה יִפְתַּח לוֹ אֶת הַלֵּב, שְׂיוּכַל לְהִתְפַּלֵּל
אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(וַיִּקְרָא וַבָּהּ, פְּדָשָׁה ל', סִימָן ג'): בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ, שְׂאִין
לָהֶם לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נָבִיא, לֹא כֹהֵן וְלֹא אוֹרִים
וְתַמִּים, וְאֵין לָהֶם אֶלָּא תְּפִלָּה זוֹ בְּלִבָּד, אָמַר דָּוִד
לְפָנָי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵל
תְּבַזֶּה תְּפִלָּתָם. וְלִכֵּן לֹא בְּחִנָּם שְׂאֵמַר רַבֵּנוּ ו'ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ק), שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים לֹא
הִגִּיעוּ לְמִדְרַגָּתָם, אֶלָּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדָדוֹת,
שֶׁהִרְגִילוּ עֲצָמָם לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הִנֵּה
בְּנֵי-אָדָם נוֹפְלִים בִּיאוּשׁ וּבְדַכְּאוֹן, וְהַכֵּל בָּא
מִהַדְּבוּר שְׂמִדְבָּרִים. כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח): כָּל הַבְּלִבוֹלִים שְׂבָאִים

לְאָדָם בַּמַּח, זֶה מַחֲמַת הַדְּבֹר שְׂאִינוּ שׁוֹמֵר עָלָיו,
 שְׁזֵה מֵה שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֲשֵׂה
 דְּבָרוֹ"; מִי גוֹרֵם לָךְ רוּחַ סְעָרָה? הַדְּבֹר שְׂאִינוּ
 כָּרְאוּי. אָדָם בָּא לְבֵיתוֹ וּמִתְפָּרֵץ לְתוֹכוֹ כְּרוּחַ
 סְעָרָה, וּמוֹצִיא כָּל כַּעֲסוֹ וְעֲצָבּוֹ בַּבַּיִת, וְגוֹרֵם חֶרְפָּן
 וְהָרַס לַבַּיִת, וְהַכֹּל מַחֲמַת שְׂצָרִיף לְסַפֵּר לְאִשְׁתּוֹ כָּל
 הַקְּוֹרוֹת עִמּוֹ וּמֵה שְׂעוֹבֵר עָלָיו, וְהִיא בָּשָׂר וְדָם,
 וְאִין בִּיכְלָתָהּ לְעֲזוֹרוֹ. אֲשֶׁה רוֹצֵה לְרְאוֹת בְּעַל חֲזַק
 וְכוּ', מִצְלָח וְכוּ', וּבְשַׁעָה שְׂמִסְפֵּר לָהּ כָּל צְרוּתָיו,
 גּוֹפֵל כְּבוֹדוֹ וְחֲנוּ בְּעֵינֶיהָ, וְאִז מִתְחִילִים לָרִיב,
 וְנִחְרַב הַבַּיִת. וְלִכֵּן הָעֲצָה הַיְעוּצָה — לָבוֹא וּלְסַפֵּר
 לְפָנָיו יְתִבְרָךְ כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו.

עַל-כֵּן רְאוּ לָבוֹא לַבַּיִת-הַכְּנֻסֶת, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה כט.): "וְאָהִי לָהֶם לַבַּיִת-
 מִקְדָּשׁ מְעֵט" — אֵלּוּ בְּתֵי כְּנֻסִיּוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת;
 לְדַאֲבוּנָנוּ הָרַב, חֶרֶב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְעַדִּין אָנוּ
 מַחֲכִים וּמְצַפִּים לְיוֹם הַגְּאֻלָּה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 יִגְאֹלֵנוּ וְיִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְאִז נִזְכָּה
 לְאִמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, נִזְכָּה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרָךְ,
 נִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. אֲבָל מָה עוֹשִׂים עִתָּהּ, שְׂעַדִּין
 בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ חֶרֶב וְנִחְרַב, בָּאוּ זָרִים וְחָלְלוּהָ.

הַעֲרַב-רַב מִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וְרוֹצִים
 לְעַרַב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עִם הַגּוֹיִים — הִיָּה לֹא
 תִּהְיֶה. וְכַמְּאֲמָרָם ו'ל (מוֹעֵד קָטָן טז): מַה כּוֹשֵׁי
 מִשְׁנֵה בְּעוֹרוֹ, אִף יִשְׂרָאֵל מִשְׁנֵים מְכַל הָעַמִּים; אִף
 פַּעַם לֹא יוּכְלוּ לְבוֹלֵל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְבַסּוֹף
 כָּלֵם חוֹזְרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אָבֵל הַעֲרַב-רַב
 רוֹצִים לְעַקֵּר מֵאֲתָנוּ אֶת הַשִּׁבְת, אֶת הַמְּצוּוֹת, אֶת
 קוֹל תִּינוּקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבָּן, וְמָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת?
 לְפָרֶסֶם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר
 עֵז, לְקַרֵּב מַה שְּׂיִוִּיתֵר יְהוּדִים לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 וְלֹא לְאַף אֶחָד, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמָּנוּ, אֲתָנוּ
 וְאַצְּלָנוּ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקִשְׁנוּ שְׁנַגְלָה
 וּנְפָרֶסֶם אוֹתוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (תְּנַחוּמָא נְשֵׂא): מִיּוֹם
 שֶׁבָּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ נִתְאַוָּה שְׂיִהְיֶה לוֹ
 דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים; וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן נד), שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּבִיכּוֹל, הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תְּכֵלִית,
 וְשׁוֹלֵחַ לְאָדָם מִחֻשְׁבָּה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, שְׂיִתְבוּנָן
 בְּהֵם, וְיִמְצָא בְּהֵם אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְיִזְכֶּה
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 לְפָנָיו, וְלְקַרֵּב גַּם אַחֲרֵים בְּתִשׁוּבָה. וְזוֹ הַמַּעֲלָה
 שְׂאָדָם זֹכֶה לְהַכְּנִיס לְבַיִת-הַכְּנֶסֶת וּלְבַיִת-הַמְּדֻרָשׁ,

שָׁזָהוּ בֵּית-מִקְדָּשׁ מְעֵט, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ב): "אֲנִי יִשְׁנָה" — לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, "וְלִבִּי עֹר" — לְבָתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבָתִּי מִדְּרָשׁוֹת; כְּבִיכּוֹל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר עֲכָשׁוּ אֶת זֹאת. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ו:): כֹּל הַרְגִיל לָבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וּלְבֵית-הַמִּדְרָשׁ וְלֹא בָּא יוֹם אֶחָד, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁאִיל בּוֹ; אִם אָדָם רָגִיל לָבוֹא בְּכָל יוֹם לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל וּלְבֵית-הַמִּדְרָשׁ לְלַמֵּד, וְיוֹם אֶחָד לֹא בָּא, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבִיכּוֹל, מְחַפֵּשׂ אוֹתוֹ וְאֵינוֹ מוֹצֵאוֹ, אֲזִי שׁוֹאֵל: לָמָּה אָדָם זֶה לֹא בָּא?! וְאִזּוֹ נִתְגַּלָּה שְׂמִיכֵן, הוּא חוֹלָה, בֶּר מִינָן, אוֹ מִסְכֵּן, הוּא מִתְרוֹצֵץ לְהַשִּׁיג פְּרֻנְסָה, אוֹ שֶׁנִּתְוַדַּע שְׂאָדָם זֶה בְּצָרָה וְכוּ', אֲזִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תִּכְרֵף-וּמְיָד מְרַפָּא אוֹתוֹ וּמִמְשִׁיךְ לוֹ פְּרֻנְסָה, וּמִשְׁפִּיעַ עָלָיו יְשׁוּעָה. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְלָקוּט בְּלָק תשע"א): מִה הִנְחָלִים הִלְלוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹרְדִים לְתוֹכָם כְּשֶׁהֵם טְמֵאִים וְעוֹלִים כְּשֶׁהֵם טְהוֹרִים, כִּי בָתִּי כְּנִסְיוֹת וּבָתִּי מִדְּרָשׁוֹת, בְּנֵי-אָדָם נְכֻנְסִים לְתוֹכָם מְלֵאֵי עֲבָרוֹת וְיוֹצְאִים מְלֵאֵי מִצּוֹת. הִנֵּה כְּשֶׁאָדָם טָמֵא הוּא הוֹלֵךְ לַנְּחַל לְטָבֵל וְיוֹצֵא טְהוֹר, כְּמוֹ-כֵן אָדָם מְלֵא חַטָּאִים, בֶּר מִינָן, אִם רַק נְכַנֵּס לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וְשׁוֹמֵעַ קוֹדֶשָׁה,

וְאוֹמֵר "קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ הַיְי"ה צְבָאוֹת מְלֹא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ", הוּא מַעֲלָה שְׁעִשׂוּעִים כְּאֵלוֹ לְמַעֲלָה,
 שְׂמֵלְאָכִי הַשָּׂרֵת אֵינָם יְכוּלִים לְהִרְאוֹת דְּגֻמָּתָם. כִּי
 עִם יִשְׂרָאֵל יְכוּלִים לוֹמַר בְּכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל
 רִגַע "קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ" וְגו', וְהַמְלֵאךְ אוֹמֵר אֶת זֹאת
 פְּעַם אַחַת וְנִשְׁרַף לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן נִכְנָסִים
 לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וְאוֹמְרִים: "אֲמֵן יְיָהּ שְׁמִיָּה רַבָּא",
 אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (עֵינֵי בְּרֻכּוֹת יג:),
 אֶפְלוּ נִגְזְרָה עַל הָאָדָם גְּזֵרָה, שְׂרַחֲמָנָא לִישׁוּבָן,
 צָרִיךְ לְסַבֵּל שְׁבָעִים שָׁנָה מְרִירוֹת, אִם עוֹנָה "אֲמֵן
 יְיָהּ שְׁמִיָּה רַבָּה", מְבַטֵּל גְּזֵר דֵּינּוּ. וְכַמָּה זְמַן אוֹרֵךְ
 לְעֻנּוֹת אֲמֵן, "בְּרַכּוּ אֶת הַיְי"ה הַמְּבָרֵךְ", "אֲמֵן יְיָהּ
 שְׁמִיָּה רַבָּא", שֶׁהֵם מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִצָּרוּתוֹ.
 וְכֵן כְּשֶׁאָדָם נִכְנָס לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ וְשׁוֹמֵעַ הַלְכוֹת
 שֶׁחֲחַכְּם מְלַמֵּד, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים
 (בְּרֻכּוֹת ח.): מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ אֵין לְהַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא אֶלָּא ד' אַמּוֹת שֶׁל הַלְכָה; אִם-כֵּן
 כְּשִׁיְהוּדֵי נִכְנָס לְבֵית-הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל וּלְבֵית-
 הַמִּדְרָשׁ לְלַמֵּד תּוֹרָה וְלִשְׁמַע הַלְכָה, הוּא יוֹצֵא
 טָהוֹר. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, אֶלָּא
 מְשַׁתְּמֵשׁ עִם "הַנְּשֵׁק הַסּוּדִי" שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהוּא הַתְּפִלָּה, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים

(תנחומא וי'רא א'): אָמַר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הוּוּ זְהִירִים בְּתַפְלָה, שְׂאִין מְדָה אַחֲרַת יָפָה הַיְמָנָה, וְהִיא גְדוּלָה מְכַל הַקְרָבָנוֹת, וְאַפְלוּ אִין אָדָם כְּדַאי לְעֲנוּת בְּתַפְלָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמוֹ, כִּיּוֹן שְׁמַרְבָּה בְּתַחֲנוּנִים, אָנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמוֹ; כָּל-כֶּף חֲשׂוּבָה תַּפְלָה בְּעֵינַי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂמוּחַל לְאָדָם עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, וּמוֹצִיאוֹ מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַבְּעִיּוֹת.

אָבֵל אִי אָפְשָׁר לְהַתְפַּלֵּל אֶלָּא עַל-יְדֵי שָׁלוֹם. וְאוֹמֵר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רל"ט), שְׁבַע-עֲבוּר זֶה תִּקְּן הָאָר"י ז"ל מִצְּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאַהֲבַת לְרַעֲךָ כְּמוֹךָ", לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְפָנָי הַתַּפְלָה, כִּי אִי אָפְשָׁר לְהַתְפַּלֵּל רַק עַל-יְדֵי שָׁלוֹם. כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קכב): "אֲדַבְּרָה נָא שָׁלוֹם"; כִּי אִם יֵשׁ לְיִהוּדֵי רִיב וּמַחְלָקַת עִם יְהוּדֵי אַחֵר, כָּל הָרֹאשׁ שֶׁלּוֹ בְּהַבְלֵי הַבָּלִים וּבְשִׁטּוֹת. וְלִכֵּן אָנוּ רוֹאִים, שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם, אֲשֶׁר הוּא שָׂרוּ שֶׁל עֲמָלֵק, שְׂמִכְנִיס סְפָקוֹת בְּאָדָם — "הַיֵּשׁ הַזֶּה" הַבְּקָרְבָנוֹת אִם אֵין" (שְׁמוֹת יז, ד), כָּל כַּחוֹ זֶה 'הַפְּרִד וּמִשָּׁל', הוּא עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי תַעֲמוּלוֹת הָעֶקֶר שֶׁיְהִיוּ פְרוּדִים בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיְהִיוּ מְפֻלְגוֹת מְפֻלְגוֹת כְּדוֹר הַהַפְלָגָה, לְפֻלְג אֶת הָעָם. וְזֶה הַחֲרָבָן

שֶׁל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, כִּי יְרוּשָׁלַיִם הִיְתָה
 עִיר שְׁחֻבָּרָה לָהּ יַחְדָּו, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים
 (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים קכב): יְרוּשָׁלַיִם הִיְתָה עִיר שְׁחֻבָּרָה אֶת
 עִם יִשְׂרָאֵל יַחַד בְּזִמְנֵן שְׁבִית-הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם,
 וְכָלֵם עָלוּ לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה, וְהִיְתָה אִזְ אֶהְבָּה
 גְּדוֹלָה בֵּין עִם יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוֹשִׁים (יְלָקוּט דְּבַר־הַיָּמִים חֲתוּרַב): וְהִנָּצַח — זֶה
 יְרוּשָׁלַיִם, כִּי שֵׁם הִיְתָה אַחֲדוּת גְּדוֹלָה בֵּין עִם
 יִשְׂרָאֵל; אֲבָל מֵאִז שְׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, נּוֹצְרוּ
 פְּרוּדִים, וְאִם אָנוּ רוֹצִים לְרֹאוֹת בְּבִנְיָן בֵּית-
 הַמִּקְדָּשׁ, בְּבִנְיָן יְרוּשָׁלַיִם, בְּגֹאֲלַת עִם יִשְׂרָאֵל, עָלֵינוּ
 לְרֹאוֹת שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה וְאַחֲדוּת בֵּין נַשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל. אֲבָל עֲמָלֵק מַכְנִיס סְפִקוֹת בְּעַם יִשְׂרָאֵל,
 עֲמָל"ק גִּימְטְרִיָּה סַפ"ק, וּמַעֲמָלֵק יֵצֵא הַמֶּן הַרְשָׁע,
 שְׂאֵמֵר (אֶסְתֵּר ג): "יִשְׁנוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד מִכָּל
 הָעַמִּים", כִּי כָּל הַכַּח שֶׁל הַסַּמ"ךְ-מ"ם, שָׂרוּ שֶׁל
 עֲמָלֵק, זֶה לְהַפְרִיד אֶת הָעַם, אֲבָל הַצְּדִיק הָאֱמֵת,
 שֶׁהוּא מְרַדְּכִי, הַמְּגַלֶּה אֶת כָּל הַהִסְתָּרוֹת וְכֵן אֶת
 הַהִסְתָּרוֹת שְׁבִתוֹף הַהִסְתָּרוֹת, מוֹצֵא שֵׁם אֶת
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
 מוֹהַב"ן, חֵלֶק א', סִימָן נו), שְׁזֵה סוּד אֶסְתֵּר, שְׂאֵמֵרָה
 (אֶסְתֵּר ד, טז): "לֵךְ כָּנַס אֶת כָּל הַיְהוּדִים"; כִּי אִם

אָנוּ רוֹצִים לְהַפְטֹר מֵהֶמֶן הַרָשָׁע הַזֶּה, שְׁעוֹמֵד עַל עַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בְּכָל יוֹר וְדוֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח לָנוּ הֶמֶן אַחֵר, שָׂבָא בְּעֶרְמוּמִיּוֹת לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם, וּלְמַעֲשֵׂה הוּא רוֹצֵחַ בְּדָם קַר אַנְשִׁים, נְשִׁים וְטַף חַפְּסִים מִפֶּשַׁע, וְהַשׁוֹטִים הַרְחוּקִים מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת, חוֹשְׁבִים שְׂבָאָמֶת הֶמֶן-עֲמָלֵק רוֹצֵחַ שְׁלוֹם, וְאִינֶם קוֹלְטִים שֶׁהַכֹּל מִשְׁחָק. וְאִם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּר יוֹחָאִי אָמַר: הַלְכָה הִיא בְּיָדוֹעַ, שְׁעֵשׂוּ שׁוֹנֵא לִיעֶקֶב (עֵין סְפָרִי בְּהַעֲלוֹתָהּ ט, י), אֲזִי לֹא יוֹעִיל שׁוֹם דְּבָר, אִם הַתּוֹרָה הַעִידָה עַל בְּנֵי יִשְׁמַעֵאל שֶׁהֵם פְּרָאִי אָדָם, אֲזִי אִף פַּעַם לֹא יִשְׁלִימוּ עִמָּנוּ. וְעַל מַה וְלָמָּה לְהִתְרוֹצֵץ אַחֲרֵיהֶם?! יוֹתֵר טוֹב שְׁנִתְחִיל לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּינֵינוּ, בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, לְעוֹדֵד וּלְחֹזֵק וּלְעוֹרֵר אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְגִלוֹת לָהֶם אֶת "הַנְּשֵׁק הַסּוּדִי" שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, שְׂזָה הָאֱמוּנָה הַבְּרוּרָה בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדֵעַ שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאִין שׁוֹם תְּכֵלִית אַחֲרֵת בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה יָבִיא לָנוּ אֶת הַשְׁלוֹם הָאֱמֵתִי; כִּי רַק עַל-יְדֵי שְׁנִתְקָרֵב אֶל צַדִּיקִים אֱמֵתִים, חֲכָמֵי הַדּוֹר, נִזְכָּה לְאֱמוּנָה מְזַכֶּכֶת, וְעַל יָדָם נִזְכָּה לְשְׁלוֹם אֱמֵתִי, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת סד): תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים מְרַבִּים

שְׁלוֹם בְּעוֹלָם; וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצֻמְנוּ עֲכָשׁוּ
עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם וְאַהֲבָה, וְלִגְמֹר אֲמֹר בְּדַעְתָּנוּ
מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה לְחִזֵּק וְלַעֲוֹדֵד אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
וְלִשְׁמֹחַם, אֲבָל כִּדֵּי לְשִׂמְחָה אֶת אַחַר צָרִיכִים קִדְּם
לְשִׂמְחָה אֶת עֲצֻמוֹ, וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְׂמֵחָה מִיּוֹם
לְיוֹם, אֲלֹא כְּבָר לְהִתְחִיל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלַעֲשׂוֹת
כָּל מִיּוֹנֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת שְׂמֵחִים, כְּמֵאֲמָרָם
ו"ל (תְּנַחֲמוּ אֶת שְׂמֵינֵי ב'): אֵין הַשְׂמֵחָה מִמְתַּנֶּת לְאָדָם,
לֹא כָּל מִי שֶׁשִׂמְחָה הַיּוֹם שִׂמְחָה לְמָחָר; וְלִכֵּן צָרִיף
לַעֲשׂוֹת כָּל מִיּוֹנֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְהַשְׂמֵחָה הִיא הַגְּאֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעְיָה נה, יב):
"כִּי בְּשִׂמְחָה תֵּצְאוּ". יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂנִזְכֶּה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְנִזְכֶּה
לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִבְנָה אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְעַם
יִשְׂרָאֵל יִתְאַחֲדוּ יַחַד, וְנִקְבַּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, אֲשֶׁר
בוֹא יָבוֹא וְלֹא יֵאָחֵר, וְיִגְאָלֵנוּ גְּאֻלַּת עוֹלָם, אָמֵן
וְאָמֵן!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!